

Palestinalylaryň sumat bolan gijesi

Category: Edebi makalalar, Kitapcy
написано kitapcy | 26 января, 2025

Palestinalylaryň sumat bolan gijesi PALESTINALYLARYŇ SUMAT BOLAN GIJESI

Dünýä palestinalylaryň sumat bolmagyny isleyär.

Fotosurat: [Abed Zagout / AA](#)

Ysraýlda şol gün Merýemsiz daň atdy.

Merýem alagaraňky daňlarynyň ony daňdan 03:00-da başlan uzak gününe iteren palestinaly işçileriň biridir.

Ol öýünden hemmeleriň süýji ukuda ýatan sagadynda çykýar. Gije bilen onuň reňkem birdi. Olary «Şimon» mülküne alyp barýan awtolulagam gözegçilik postuna baransa beýlekiler bilen bile sesini çykarman garaşýar. Gözegçilik postundaly esgerlerem ukusyzdyr. Olary kän garaşdyrýarlar. Aýnanyň aňyrsyndan

esgerleri synlap, biriniň elini salgap, olara geçmek için
yşarat etmegine garaşylýar.

Olaryň ykbaly bir esgeriň ýeke gezek eliniň salgamagyna, hatda
barmagyny galdyryp berjek yşaratyna baglydyr.

Gözegçilik postuny aşyp, bir Palestinadan beýleki Palestina
geçilýär.

Mülk ýere barylanda Merýem ýüzünü we tenini gül deñzine
batyrar. Hamana arkasy özünki däl ýaly eglip-galyp gül ýgar.

Ak ýaglygynyň ujy bilen ýüzünü örtmeginde himiki maddalary
içine sormagynyň öňüni alyp bilmez.

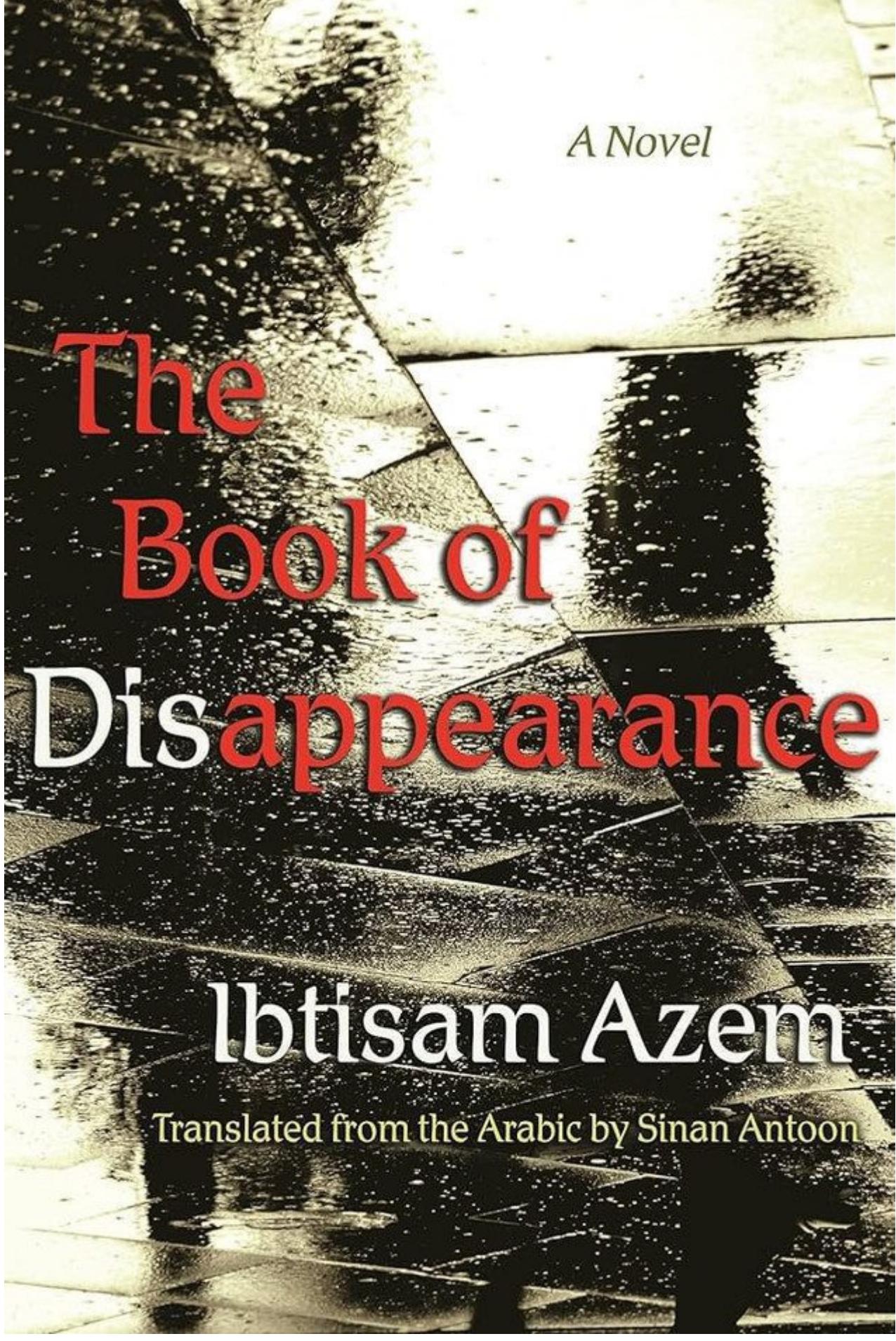
Şol gün irden Merýem işe gelmändi.

«Ýaşyl zolakda» ýasaýan müňlerçe palestinalynyň birem işe
gelmändi.

Uly ýül awtoulaglaryny sürüjiler, ofisiantlar, gurluşykçylar,
hatda türmelerdäki bendiler hem bir ýerlerik ýitirim bolupdy.

Şol ýerdäki ähli araplar, has dogrusy okkupasiýa astyndaky
ýerlerde watan goragyna çykanlaryň barsy ýitirim bolupdy.

Ysraýyllylar howsala düşüpdi: «Bu hökman duzak bolmalydy. Olar
bir ýerlerde gizlenip ýatandyr we garaşman durkak jöhitleriň
üstüne çozarlar».

A Novel

The Book of Disappearance

Ibtisam Azem

Translated from the Arabic by Sinan Antoon

Palestin ýazyjysy Ibtisam Azemiň «el-Jemel» neşirýaty

tarapyndan çap edilen «Sumat boluşyň ýolagçylygy» atly romany şu pikiriň esasynda ýazylypdyr.

Romanyň wakalary Yaffada bolup geçýär we palestinaly Ala bilen bir jaýda ýasaýan goňsusy jöhit Ariel gezekli-gezegine gürrün berýärler.

Ýaffa ýazyjynyň doglan ýeri bolan Taýbäniň golaýyndaky gadymy şäher.

Alanyň enesi şäherden gidýänler bilen bile gitmekden yüz öwürýär.

Köçeleriň we öý-öwzaryndan jyda düşürlen maşgalalaryň öýleriniň atlaryny şindizem ýadyndan çykarman saklaýan garry ene Ýaffany hakydasyna ýazandan soň deñize seredip duran balkonda otyrka amanadyny tabşyrýar.

Ol bu jahandan hemişelik gidýär we gürrün bermegi agtygyna tabşyrýar.

Şwesiýanyň «Uppsala» edebiýat festiwalında geçirilen simpoziumda Ibtisam Azem Naji el-Aliniň karikaturalaryndaky meşhur çagajyk Hanzaladan söz açypdy.

Ähli karikaturalarynda Hanzala aňyrsyna bakyp dur. Sebäbi soralanda, suratkeş palestinaly çagalaryň gözüne hiç ki.iň seretmek islänok diýen manyda jogap beripdi.

Ibtisamyň romanynyň oduny tutaşdyranam Hanzalamyka?

Romanda Ala sumat bolanda Ariel onuň öýüne seretmäge gidýär. Olaryň ikisem biri-birine kwartirasynyň ätiýaçlyk açaryny beripdiler.

Ariel otagdan Alanyň enesiniň gürrüňleriniň ýazylyp alynan depderiniň üstünden barýar. Garry ene kepenini ölmezinden on ýyl öñ alyp goýan eken.

Ol depderden şeýle setirleri okaýar:

«Palestinada ýöräp barýarkam, hamana jesetleriň üstünde ýöräp barýan ýaly bolýaryn. Şeýle gynançly duýgy bilen näme ederiskä? Palestina babatda näme etmeli bolarys? Ýadawam bolsam, her oýanamda seni ýatlap ýylgyrýaryn we «Alla gowsuny etsin» diýýarin».

Ariel arap dilini öwrenip, uly amerikan gazetleriniň birinde korrespondent bolup işleyär.

Ibtisam Azem

Ol gazete şeýle habar ugradýar:

«Garaşma ýagdaýy garaşsyzlyk uruşyndan bäri görnüşiniň iň howplusy ýaly bolup görünen garşy gitme bilen Tel-Awiwiň üstüne çöküpdir. Şäheriň köçeleri nämendir bir zada garaşýar. Hiç kimse nämä garaşýandygyny bilenok.

Hökümetiň press-sekretary iki gezek metbugat ýygnagyny geçirdi ee ysraýyllylar bilen ýaşap ýörendigimize kepil geçesi geldi.

Eýse bu mantyklymy? Palestinalylaryň yzynda ýeke damja gan galdyrman sumat bolandygyna ynanmagymyz mümkünmi?»

«Sumat boluşyň ýolagçylygy» örän ajaýyp, möhüm we sowallar bilen doly roman.

Ibtisam Azem taryhyny ýitiren we ony taşlap gidesi gelmeýän ýasaýjylarynyň, olardan soňky çagalary bilen agtyklarynyň duýyan jaýrylmasy bilen ýasaýan palestin şäherleriniň öwrüliklerini synlap ýazýar.

Roman jöhitleri howpurgadýan fantastiki waka bilen çäklenmän,

şol bir wagtyň özünde ýeriň başdan geçirýän çözülmesini duýýan, özünü bir ýerde tutup bilmek üçin palestinaly «öje» mätäçlik duýýan jynsparaz jemgyýetde ýasaýan raýatlar hökmünde araplaryň kösençliklerindenem söz açýan eser.

Roman on ýyl öñ çap boldy we häzirem gymmatyny ýitirmede. Dünýä palestinalylaryň sumat bolmagyny isleýär.

Inaam KAÇAÇI,
yrakly ýazyjy, žurnalist.
Duşenbe, 22.04.2024 ý. Edebi makalalar